

Vrchního soudu v Praze ze dne 07.05.1993, sp. zn. 11 To 49/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:11.TO.49.1993.1

Číslo: 44/1993

Právní věta: Návěstidlo na železniční trati je zabezpečovacím (signalizačním) zařízením sloužícím k zajištění bezpečné a plynulé vlakové dopravy. Proto je třeba toto zařízení považovat za zařízení pro hromadnou veřejnou dopravu ve smyslu § 182 odst.1 písm.a) tr.zák. Jestliže pachatel činem uvedeným v § 182 odst.1 písm.a) tr.zák. vyřadí takové návěstidlo z provozu, naplní znaky kvalifikované skutkové podstaty § 182 odst.2 písm.a) tr.zák., i když nedojde k poruše v provozu vlaků. Podmínkou je totiž vyvolání poruchy obecně prospěšného zařízení, nikoli též poruchy hromadné veřejné dopravy, kterou toto zařízení zabezpečuje.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 07.05.1993

Spisová značka: 11 To 49/93

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí:

Hesla: Příčinná souvislost

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 44/II

II. Návěstidlo na železniční trati je zabezpečovacím (signalizačním) zařízením sloužícím k zajištění bezpečné a plynulé vlakové dopravy. Proto je třeba toto zařízení považovat za zařízení pro hromadnou veřejnou dopravu ve smyslu § 182 odst. 1 písm. a) tr. zák. Jestliže pachatel činem uvedeným v § 182 odst. 1 písm. a) tr. zák. vyřadí takové návěstidlo z provozu, naplní znaky kvalifikované skutkové podstaty § 182 odst. 2 písm. a) tr. zák., i když nedojde k poruše v provozu vlaků. Podmínkou je totiž vyvolání poruchy obecně prospěšného zařízení, nikoli též poruchy hromadné veřejné dopravy, kterou toto zařízení zabezpečuje.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze 7. 5. 1993, sp. zn. [11 To 49/93](#))

Vrchní soud zamítl stížnost městského prokurátora proti usnesení Městského soudu v Praze z 25. 2. 1993 sp. zn. 4 T 31/92.

Z odůvodnění:

Městský prokurátor v Praze podal obžalobu na J. K., J. G., a S. M., a to u obviněného J. K. pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. b), c) tr. zák., u obviněného J. G. pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. b), odst. 4 tr. zák. a trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. d) tr. zák. a u obviněného S. M. pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. zák.

Po předběžném projednání obžaloby Městský soud v Praze rozhodl usnesením ze dne 25. 2. 1993 sp. zn. 4 T 31/92 tak, že podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. trestní věc uvedených obžalovaných vrátil prokurátorovi k došetření. Dále rozhodl, že podle § 192 tr. ř. se obvinění J. K. a J. G. ponechávají nadále ve vazbě.

Proti tomuto usnesení, resp. výroku o vrácení věci k došetření, podal ihned po jeho vyhlášení do protokolu o neveřejném zasedání městský prokurátor v Praze stížnost, kterou dodatečně odůvodnil tím, že nelze souhlasit se závěry Městského soudu v Praze v tom, že vyčíslení výše způsobené škody v obžalobě je nedostatečné a nepodložené potřebnými doklady. Podle jeho názoru byla výše způsobené škody v každém jednotlivém případě vyjádřena příslušnou poškozenou organizací, přičemž o takovém vyjádření nelze mít pochybnosti a rozhodně podle jeho názoru není třeba znát postup, jakým ke svým závěrům tyto organizace dospěly, neboť se nelze domnívat, že by při tom postupovaly nezodpovědně. Má za to, že pochybnosti soudu o způsobu, jakým byly škody v jednotlivých případech vyčísleny, lze odstranit výsledkem odpovědného zástupce poškozených organizací. Poukázal na to, že opatřit potřebné doklady bude zřejmě obtížné, když některé z organizací byly zrušeny či reorganizovány, a navíc, pokud jde o množství odcizeného měděného materiálu, je uváděno vždy v nejmenším prokazatelném rozsahu. Za nedůvodný považuje i požadavek soudu na ohodnocení věcí znalcem, neboť podle jeho názoru lze důvodně předpokládat, že poškozený podnik je schopen bez takové pomoci vyjádřit hodnotu odcizené věci. Z těchto důvodů navrhl, aby Vrchní soud v Praze zrušil napadené usnesení a Městskému soudu v Praze uložil, aby o věci dále jednal a rozhodl.

Vrchní soud v Praze přezkoumal z podnětu podané stížnosti správnost napadeného výroku usnesení Městského soudu v Praze, jakož i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům:

Trestnou činnost měli obvinění podle obžaloby spáchat tím, že na různých místech hl. m. Prahy i mimo Prahu odcizovali převážně měděné kabely, nářadí a další drobnější věci, z toho nejméně v šesti případech tak učinili formou vloupání do uzamčených a chráněných prostorů, přičemž obvinění J. K., J. G. a S. M. se společně dopustili dvou útoků, obvinění J. K. a J. G. pak společně dalších devíti útoků, obviněný J. K. pak sám dalších dvou útoků a obviněný J. G. sám dvanácti útoků, čímž měli způsobit škodu v celkové výši J. K. nejméně 414 796 Kčs, J. G. 585 287 Kčs a S. M. 10 340 Kčs.

Svůj postup podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. Městský soud v Praze odůvodnil tím, že z celkem 25 obžalobou stíhaných útoků ve 22 případech nebyla řádně dokladována výše způsobené škody, resp. nebylo dokladováno, jaké množství kabelů obvinění měli odcizit a v jaké hodnotě. Pochybení spatřuje v tom, že výše škody byla vyčíslena v jednotlivých případech vždy pouze na podkladě výpovědi konkrétního svědka, k čemuž příslušná poškozená organizace zaslala vyčíslení škody, z něhož ovšem ani v jednom případě není patrné, jak k závěrům uvedeným ve vyčíslení poškozená organizace dospěla. Tyto závěry Městského soudu v Praze jsou správné. Námitkám stížnosti městského prokurátora v Praze, zejména že o vyjádření poškozených organizací nelze mít pochybnosti a že není třeba znát postup, jakým k těmto závěrům poškozené organizace dospěly, nelze přiznat opodstatnění.

Z obsahu spisu vyplývá, jak na to také poukazuje Městský soud v Praze, že pokud jde o útoky

spočívající v odcizení kabelů, je zjištění o množství odcizených kabelů ve všech jednotlivých útocích založeno pouze na výpovědi svědka – pracovníka poškozené organizace, který také zpravidla odcizení kabelů zjistil, a v podstatě na podkladě údajů tohoto svědka vypracovaných vyjádření příslušné poškozené organizace o výši způsobené škody. Ovšem ani zmíněné výpovědi svědků, ani vyjádření poškozených organizací neobsahují skutečnosti a údaje, z nichž poškozené organizace vycházely při stanovení rozsahu škody, t. j. při určení množství odcizených kabelů. Z vyjádření poškozených organizací nejsou zřejmé ani další skutečnosti rozhodné z hlediska stanovení ceny odcizených kabelů podle zásad uvedených v ustanovení § 89 odst. 15 tr. zák., tj. j. kdy byly kabely pořízeny a za jakou cenu, zda v době činu byla jejich cena odlišná od ceny pořizovací, zda šlo v době činu o kabely nové, dosud nepoužité, či již používané a v tom případě, jaký byl stupeň jejich opotřebení používáním, popř. skladováním. Pro tyto nedostatky uvedený okruh důkazů nemůže být spolehlivým podkladem pro zjištění výše způsobené škody a je proto zapotřebí dokazování v tomto směru doplnit. Nelze ani pominout, že vyjádření poškozené organizace je důkazem jako každý jiný důkaz a je zapotřebí ho proto prověřit dalšími provedenými důkazy.

Za účelem odstranění výše uvedených nedostatků bude proto třeba především požádat příslušné poškozené organizace o doplnění vyjádření o výši způsobené škody tak, aby nejasnosti a neúplnosti shora naznačené byly vysvětleny a odstraněny. Za účelem prověření předmětných vyjádření poškozených organizací bude třeba opětovně vyslechnout jako svědky informované osoby a patrně také opatřit důkazy listinné povahy (prvotní doklady, zprávy o provedených revizích či inventurách podložené prvotními doklady, příslušné ceníky a v případě potřeby i odborné vyjádření o ceně kabelů od příslušného orgánu či organizace). Takto bude třeba postupovat v případě všech stíhaných útoků. Na tom nemůže změnit nic ani ta skutečnost, že jak namítá městský prokurátor v Praze, není vyloučeno, že některé z poškozených organizací již byly zrušeny či reorganizovány. V každém případě je třeba věc došetřit všemi dostupnými prostředky.

Kromě nedostatků v provedeném dokazování ve vztahu ke zjišťování výše škody způsobené stíhaným jednáním obviněných, Vrchní soud v Praze shledal i další vady v objasnění věci, které bude třeba v rámci došetření rovněž odstranit tak, aby bylo možno o obžalobě jednat a řádně rozhodnout a spolehlivě posoudit otázku viny obviněných jak po stránce skutkové, tak po stránce právní.

V některých bodech obžaloby je obviněný J. G. stíhán pro to, že odřízl a odcizil zabezpečovací kabely na návěstích železničních tratí. Jak vyplývá z usnesení vyšetřovatele ze dne 7. 4. 1992 trestní stíhání obviněného bylo zahájeno a obvinění mu bylo vzneseno, pokud jde o toto jednání, nejen pro trestný čin krádeže, nýbrž i pro trestný čin poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení podle § 182 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) tr. zák. V návrhu na konečné opatření pak vyšetřovatel posoudil toto jednání obviněného jen jako předmětný trestný čin podle § 182 odst. 1 písm. a) tr. zák. s tím, že nebyla způsobena porucha provozu trati jako taková. V obžalobě městský prokurátor v Praze tuto kvalifikaci předmětného jednání obviněného nepřevzal, ani se možností takového posouzení jednání obviněného po stránce právní nezabýval, a pouze okolnost, jak se v odůvodnění obžaloby uvádí, že byla do jisté míry ohrožena bezpečnost železničního provozu, neboť mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti železničního provozu z hlediska funkce zabezpečovacího zařízení a možnému narušení podzemních řádů (kabelů, kovových potrubí aj.), hodnotil jako okolnost zvyšující nebezpečnost jednání obviněného J. G. Pochybení městského prokurátora v Praze spočívá v tom, že se otázkou právního posouzení předmětného jednání obviněného z hlediska ustanovení § 182 tr. zák. o trestném činu poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení náležitě nezabýval a dokazování nezaměřil na objasnění všech skutečností a okolností rozhodných pro náležité posouzení věci.

Ze zpráv ČSD, Pražské oblasti, Sdělovací a zabezpečovací distance Praha – východ založených ve spise na č. 1. 460-463 vyplývá, že v předmětných případech byla odcizena měděná propojovací lana sloužící pro převod trakčního proudu v místech izolace kolejiště a současně pro zajištění funkce

kolejových obvodů pro zabezpečení jízdy vlaků. Jak vyplývá z obsahu spisů, tato lana byla odříznuta od tzv. propojek stykových tlumivek, které jsou, resp. každá z nich je sestavena ze dvou lan. Podle zmíněných zpráv ČSD, pokud dojde k uřezání obou lan u této propojky, dojde k výpadku kolejového relé, což má za následek změnu návěstního znaku návěstidla z návěstí dovolující jízdu na návěst „stůj“. Je-li kolejový obvod vyznačen na ovládacím panelu dojde k optické indikaci obsazení kolejového obvodu na tomto ovládacím panelu u výpravčího. Pokud dojde k uříznutí jen jednoho lana, k odpadu kolejového relé nedojde a toto lze zjistit až při kontrole kolejových obvodů v kolejišti při kontrole trati. V obou případech pak dochází k znemožnění průchodu zpětných trakčních proudů kolejnicemi, tyto proudy se vrací do měnících zemí, k čemuž využívají pláště kabelů a kovová potrubí. Podle zmíněných zpráv uvedené organizace je takovým jednáním ohrožena bezpečnost vlakové dopravy a její plynulost. Z vyjádření poškozené organizace je zřejmé, že tzv. návěstidlo je zabezpečovacím (signalizačním) zařízením sloužícím k zajištění bezpečné a plynulé vlakové dopravy. Proto je třeba toto zabezpečovací zařízení považovat za zařízení pro hromadnou veřejnou dopravu ve smyslu § 182 odst. 1 písm. a) tr. zák.

Popisovaná lana odříznutá obviněným jsou pak důležitou součástí tohoto zabezpečovacího zařízení železniční přepravy, tzv. návěstidla, neboť jsou nezbytná pro jeho řádný provoz.

Na tomto podkladě je podle Vrchního soudu v Praze třeba učinit závěr, že již poškozením (ustřížením) jednoho lana dochází k takovému poškození důležité součásti tohoto zařízení, které je třeba považovat za ohrožení řádného provozu tohoto zařízení, a tedy takové jednání za trestný čin poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení podle § 182 odst. 1 písm. a) tr. zák.

Další pochybení spočívá v tom, že dokazování nebylo náležitě zaměřeno na objasnění toho, zda z jednání obviněného J. G. spočívajícím v odcizení popisovaných lan nevznikla porucha v provozu předmětného zabezpečovacího zařízení vlakové dopravy, t. j. tzv. návěstidla a zda tedy nepřichází v úvahu posoudit jednání obviněného i za použití okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby ve smyslu § 182 odst. 2 písm. a) tr. zák.

Jak již na to bylo poukazováno, ze zprávy poškozené organizace vyplývá, že uřezání obou lan u propojky stykové tlumivky má za následek poruchu kolejových obvodů, což se projeví výpadkem kolejového relé, a má to za následek změnu návěstního znaku volno příslušného návěstidla na návěst „stůj“ (červená). Vlak u této návěstí musí vždy zastavit. Navíc dochází k neprůchodnosti trakčních proudů. Při zjištění tohoto stavu musí být při opravě zastaven železniční provoz elektrických lokomotiv (nebezpečí úrazu trakčním proudem), vlaky neelektrické (motorové) musí u každé návěstí stůj zastavit, případně je provoz zajištěn v mezistaničním oddíle (jeden vlak mezi železničními stanicemi). Podle vyjádření poškozené organizace oba případy mají značně negativní dopad na plynulost železniční dopravy. Je tedy zřejmé, že důsledkem odříznutí obou lan od propojky stykové tlumivky je porucha funkce návěstidla, tedy porucha obecně prospěšného zařízení ve smyslu § 182 odst. 2 písm. a) tr. zák. Je třeba upozornit na to, že poruchu ve smyslu cit. ustanovení není možno spatřovat až v poruchách v provozu vlakové dopravy, resp. trati, jak se na to poukazuje v konečném opatření vyšetřovatele.

Z výše uvedeného je zřejmé, že věc nebyla v přípravném řízení náležitě objasněna, a proto Městský soud v Praze postupoval správně, pokud věc obviněných J. K., J. G. a S. M. podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. vrátil prokurátorovi k došetření. Proto Vrchní soud v Praze podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. stížnost městského prokurátora v Praze jako nedůvodnou zamítl.

Vrchní soud v Praze dále shledal, že důvody vazby u obžalovaných J. K. a J. G. podle § 67 písm. a) a c) tr. ř. nadále trvají.